

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แผนงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนและเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนในจังหวัดลำปางได้ดำเนินการสำรวจการปรับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในแนวทางของโครงการวิจัยย่อย สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลแผนงานวิจัย

สรุปแผนงานวิจัยจากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Research) โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ปรับพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน หมายถึง พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนถูกทอดทิ้งในเทศบาลตำบลเกาะคา เด็กและเยาวชนติดเกมในเทศบาลตำบลทุ่งฝ้าย และเด็กฟันผุในเทศบาลตำบลท่าผา อายุตั้งแต่ 5- 18 ปีบริบูรณ์ จากแบบสัมภาษณ์ เพื่อทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และใช้แบบสอบถามในลักษณะประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับสอบถามนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เพื่อประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน โดยการประชุมสนทนา (Focus Group Discussion) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน บุคลากรในหน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ด้านการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และบุคคลในชุมชน จำนวน 24 คน ดังนี้

1. การจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนได้รวบรวมข้อมูลผู้ประเมินการส่งเสริมการจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นบุคคลในสถานศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาเป็นนักวิจัย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 บุคลากรในหน่วยงานและชุมชน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ส่วนบุคคลผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ปกครอง ครู หรือญาติและเด็กและเยาวชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดการความรู้ในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.34 โดยแยกเป็นด้านกระบวนการจัดกิจกรรม ลำดับที่มากที่สุดคือ ความรู้ในระบบการจัดการความรู้ และกิจกรรมมีความน่าเชื่อถือและเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมาเป็นรูปแบบกระบวนการความรู้ที่ดำเนินการเป็นวิธีการที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.33 และปริมาณความรู้ในกระบวนการจัดการความรู้สำหรับเด็กและเยาวชนเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 4.29 ส่วนความพึงพอใจในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนลำดับที่มากที่สุดคือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการใช้ชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.58 รองลงมาเป็นช่วยจัดระบบความคิดในตนเองและการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 4.50 และความพึงพอใจในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.38

2. การสังเคราะห์องค์ความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนตามกระบวนการการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนจำนวน 3 โครงการวิจัยที่จัดส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชนจำนวน 71 คน และผู้ปกครองและครูผู้ดูแลศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 106 คน โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยนำกระบวนการใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสังเกตพฤติกรรม การประชุมสนทนากลุ่ม แบบทดสอบเด็กและวัยรุ่น แบบทดสอบผู้ปกครอง และแบบสอบถามพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพเด็กของผู้ปกครองและแบบสอบถามความพึงพอใจโครงการผลการส่งเสริมการจัดการความรู้ในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน พบว่า การจัดการการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและมีแนวทางในการจัดการความรู้ให้ทั้งหน่วยงาน องค์กรเทศบาล บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนได้ตามแผนงานที่กำหนด ทำให้มีผลการดำเนินการวิจัยสามารถควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของเด็กและเยาวชนด้วยผลจากการฝึกฝนและพัฒนา ประกอบไปด้วย 3 ประการ คือ

2.1 กระบวนการสังเกตของตนเอง (Self Observation) เด็กและเยาวชนมีอิทธิพลต่อการกระทำของตัวเองได้ หากเขาไม่สนใจว่าเขากำลังทำอะไรอยู่ ดังนั้นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเอง คือ บุคคลจะต้องรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จจากการกำกับตนเองนั้นส่วนหนึ่งมาจากความชัดเจนสม่ำเสมอและแม่นยำของการสังเกตและบันทึกตนเอง การสังเกตควรพิจารณา 4 ด้าน คือ 1) การกระทำในด้านคุณภาพความเร็วปริมาณฯ 2) ความสม่ำเสมอ 3) ความใกล้เคียง 4) ความถูกต้อง

2.2 กระบวนการตัดสิน (Judgment Process) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองนั้นจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไม่มากนัก ถ้าปราศจากกระบวนการตัดสิน ถ้าข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ โดยอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลที่ได้มาจากการถูกสอนโดยตรง การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้นๆ และจากการสังเกตตัวแบบการจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องอาศัยการตัดสิน

2.3 การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) การพัฒนามาตรฐานการตัดสินนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ขึ้นกับสิ่งล่อใจที่นำไปสู่ผลบวก ส่วนมาตรฐานภายในตนเองจะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลวางระดับการแสดงออกหรืออาจจะสูงขึ้น

อภิปรายผล

การจัดการความรู้แต่ละโครงการวิจัยย่อย จำนวน 3 โครงการวิจัย พบว่าการจัดการการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและมีแนวทางในการจัดการความรู้ให้ทั้งหน่วยงาน องค์กรเทศบาล บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนได้ตามแผนงานที่กำหนด ทำให้มีผลการดำเนินการวิจัยสามารถควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของเด็กและเยาวชนด้วยผลจากการฝึกฝนและพัฒนา ได้แก่ กระบวนการสังเกตของตนเอง (Self Observation) เด็กและ

เยาวชนมีอิทธิพลต่อการกระทำของตัวเองได้ หากเขาไม่สนใจว่าเขากำลังทำอะไรอยู่ ดังนั้นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเอง คือ บุคคลจะต้องรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จจากการกำกับตนเองนั้นส่วนหนึ่งมาจากความชัดเจนสม่ำเสมอและแม่นยำของการสังเกตและบันทึกตนเอง การสังเกตควรพิจารณา 4 ด้าน คือ 1) การกระทำในด้านคุณภาพความเร็วปริมาณฯ 2) ความสม่ำเสมอ 3) ความใกล้เคียง 4) ความถูกต้อง โดยใช้กระบวนการตัดสินใจ (Judgment Process) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองนั้นจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไม่มากนัก ถ้าปราศจากกระบวนการตัดสินใจ ถ้าข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ โดยอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลที่ได้มาจากการถูกสอนโดยตรง การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้นๆ และจากการสังเกตตัวแบบการจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องอาศัยการตัดสินใจ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) การพัฒนามาตรฐานการตัดสินใจนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง ขึ้นกับสิ่งล่อใจที่นำไปสู่ผลบวก ส่วนมาตรฐานภายในตนเองจะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลวางระดับการแสดงออกหรืออาจจะสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมการดูแลสุขภาพให้กับผู้ปกครองในด้านความรู้ การสร้างเสริมทัศนคติที่ดีและการฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้อง
2. การจัดกิจกรรมควรมีผู้ช่วยวิทยากรในการอำนวยความสะดวกและดูแลเอาใจใส่เด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสม
3. การเข้าร่วมกิจกรรมมีช่วงอายุที่หลากหลายและระดับวัยมากจึงควมคุมการจัดกิจกรรมมีความหลากหลายและไม่ครบถ้วน
4. การจัดการความรู้ให้เพิ่มจำนวนผู้นำเด็กและเยาวชนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนควรมีการนำครอบครัวหรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม
2. การศึกษาเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมเด็กและเยาวชนลักษณะอื่น ๆ เช่น ความมีวินัย การใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การส่งเสริมพฤติกรรมทักษะการคิด เป็นต้น
3. การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมคิด ร่วมสนับสนุน และร่วมตัดสินใจในการพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมสุขภาพของเด็กและเยาวชน